Perusohjeita MySQL-tietokannan käyttöön Linuxpalvelimella

Käyttöönotto ja peruskomennot

Käytetään ainakin ensimmäisissä harjoituksissa valmista MySQL-serveriä osoitteessa jukkajauhiainen.ipt.oamk.fi

Jos ollaan koulun verkon ulkopuolella, täytyy ennen ssh-yhteyden muodostamista muodostaa VPN-yhteys. Ohjeet löytyvät osoitteesta https://it.oamk.fi/1468

Edellä mainittuun ipt-palvelimaan pääsee kiinni Windowsissa PuTTY:llä tai Linuxissa SSH:lla. Varmuuden vuoksi PuTTY:yn kannattaa määritellä palvelimen pingaus minuutin välein, muuten palvelin saattaa katkaista pääteyhteyden.

Esimerkki SSH-yhteyden muodostamisesta Linuxissa:

```
jjauhiai@ubu ~ $ ssh t3blaa00@jukkajauhiainen.ipt.oamk.fi
t3blaa00@jukkajauhiainen.ipt.oamk.fi's password:
Welcome to Ubuntu 12.04.5 LTS (GNU/Linux 3.2.0-70-virtual i686)

* Documentation: https://help.ubuntu.com/
New release '14.04.1 LTS' available.
Run 'do-release-upgrade' to upgrade to it.

Last login: Tue Oct 14 14:22:14 2014 from addr-193-167-102-
102.dyn.oamk.fi
t3blaa00@jukkajauhiainen:~$
```

Palvelimelle on tehty jokaiselle kurssille ilmoittautuneelle opiskelijalle käyttäjätunnus, joka on saman niminen kuin ns. students-tunnus (jolla kirjaudutte joka paikkaan, siis muotoa t3blaa00). Ensimmäisellä kirjautumiskerralla salasana on sukunimi pienillä kirjaimilla. Kirjautumisen yhteydessä se vaihdatetaan automaattisesti. Tämä tunnus toimii siis vain tällä palvelimella, eli se ei ole "oikea" students-tunnuksenne.

MySQL:ään kirjautuminen tapahtuu samalla käyttäjätunnuksella. HUOM: Linuxin käyttäjätunnus ja

MySQL:n käyttäjätunnus ovat TÄYSIN TOISISTAAN ERILLISIÄ! Toisin sanoen MySQL:ään on mahdollista määritellä useita eri käyttäjätunnuksia yhdeltä linux-tunnukselta.

Kun on kirjauduttu Linuxiin, MySQL käynnistyy komennolla:

```
mysql -u käyttäjätunnus -p
```

käynnistyksen yhteydessä ohjelma kysyy salasanan. Ensimmäisellä kirjautumisella salasana on tyhjä. Tässä kirjautuu käyttäjä t3blaa00:

```
t3blaa00@jukkajauhiainen:~$ mysql -u t3blaa00 -p
Enter password:
Welcome to the MySQL monitor. Commands end with; or \g.
Your MySQL connection id is 17761
Server version: 5.5.31-OubuntuO.12.04.1 (Ubuntu)

Copyright (c) 2000, 2014, Oracle and/or its affiliates. All rights reserved.

Oracle is a registered trademark of Oracle Corporation and/or its affiliates. Other names may be trademarks of their respective owners.

Type 'help;' or '\h' for help. Type '\c' to clear the current input statement.

mysql>
```

MySQL:n salasanan (jonka siis ei tarvitse olla sama kuin Linux-salasana) vaihto (ei pakollinen, voi jättää tyhjäksikin):

```
mysql> SET PASSWORD = PASSWORD('blaablaa');
Query OK, 0 rows affected (0.00 sec)
```

Seuraava komento näyttää, mitä tietokantoja on asennettu. Komennot voi kirjoittaa joko isoilla tai pienillä kirjaimilla. Yleensä varatut sanat kirjoitetaan isolla. Huomaa puolipiste lopussa.

```
mysql> SHOW DATABASES;
+-----+
| Database |
+-----+
| information_schema |
| employees |
| sakila |
| t3blaa00 |
+-----+
4 rows in set (0.00 sec)
```

Jokaiselle käyttäjälle on luotu oma tietokanta, jossa voi vapaasti puuhastella, eli siihen voi lisätä ja poistaa tauluja jne. Kannan nimi on sama kuin käyttäjätunnus. Toistaiseksi siellä ei ole mitään.

Tietokannat employees ja sakila on MySQL:n esimerkkitietokantoja, joita tullaan käyttämään SQL-

kielen opetuksessa. Niihin teillä ei ole kuin peruskäyttöoikeudet, eli voitte lisätä ja poistaa tietoa olemassa oleviin tauluihin, mutta uusia tauluja ei voi tehdä eikä taulujen yhteyksiä muuttaa. Information_schema sisältää yleistä tietoa järjestelmästä. Katsotaan vähän mitä siellä on. Valitaan ensin tietokanta:

```
mysql> USE information_schema;
Reading table information for completion of table and column names
You can turn off this feature to get a quicker startup with -A
Database changed
mysql> SHOW TABLES;
```

Tähän ei kannata liittää komennon tulostusta, katsotaan harjoituksissa.

Komento DESCRIBE tai DESC näyttää yhden taulun rakenteen, eli mitä kenttiä (Field) se sisältää ja mikä kentän tietotyyppi on. Esimerkiksi tietokanta information_schema sisältää taulun ENGINES (jonka sisältönä on käytössä olevat tietokantamoottorit, siitä myöhemmin), jonka rakenne näyttää tältä:

mysq1> DESCRIBE	·	1					ı
Field	Type	Ì	Null	Кеу		Default	Extra
ENGINE SUPPORT COMMENT TRANSACTIONS XA SAVEPOINTS	<pre> varchar(64) varchar(8) varchar(80) varchar(3) varchar(3) varchar(3)</pre>		NO NO NO YES YES YES	 		NULL NULL NULL	
6 rows in set (-+-		+	+-		+

Katsotaanpa heti saman tien, miten tehdään SQL-kysely ENGINES-tauluun. Seuraava komento näyttää kaikki ENGINES-tauluun tallennetut tietueet:

ENGINE			COMMENT	TRANSACTIONS		
MyISAM	YES		MyISAM storage engine	NO	l NO	NO
CSV	YES	1	CSV storage engine	NO	NO	NO
MEMORY	YES	1	Hash based, stored in memory, useful for temporary tables	NO	NO	NO
BLACKHOLE	YES	1	/dev/null storage engine (anything you write to it disappears)	NO	NO	NO
FEDERATED	NO	1	Federated MySQL storage engine	NULL	NULL	NULL
MRG MYISAM	YES	1	Collection of identical MyISAM tables	NO	NO	NO
ARCHIVE	YES	1	Archive storage engine	NO	NO	NO
InnoDB	DEFA	ULT	Supports transactions, row-level locking, and foreign keys	YES	YES	YES
PERFORMANCE SCHEMA	YES		Performance Schema	NO	NO	NO

Muutama huomautus vielä. Tässä vaiheessa opintoja teillä ei ole oikeuksia luoda uusia tietokantoja, mutta jos olisi se tapahtuisi komennolla

```
mysql> CREATE DATABASE foobar;
ERROR 1044 (42000): Access denied for user 't3blaa00'@'localhost' to database
'foobar'
```

Jos komennon lopusta puuttuu puolipiste, jää MySQL:n komentotulkki odottamaan, mitä käyttäjä seuraavaksi syöttää. Tämä on itse asiassa erittäin käyttökelpoinen ominaisuus, joka mahdollistaa pitempien lauseiden jakamisen useammalle riville, mutta on ensikertalaiselle todella hämmentävä:

```
mysql> SHOW DATABASES

->
->
->
-> ?
-> quit
-> end
-> bye
-> mitvit ?
-> ;

ERROR 1064 (42000): You have an error in your SQL syntax; check the manual that corresponds to your MySQL server version for the right syntax to use near '?
quit
end
bye
mitvit ?'
```

Eli takaisin komentotulkin perustilaan pääsee kirjoittamalla puolipisteen tyhjälle riville.

Ohjelman lopetus tapahtuu kirjoittamalla komentoriville exit.

```
mysql> exit
Bye
t3blaa00@jukkajauhiainen:~$
```

Nyt ollaan siis takaisin linuxin komentotilassa.

Lisätietoa käytössä olevista komennoista löytyy MySQL Reference Manual:ista, osoitteessa http://dev.mysql.com/doc/refman/5.5/en/index.html

HUOM: MySQL:stä on eri versioita, mutta Ubuntun jakelupaketissa tulee versio 5.5.

Tietokannan luonti ja tietojen syöttö, poisto, muuttaminen jne

Tehdään MySQL-tutorialista löytyvä lemmikkieläintietokanta pet.

http://dev.mysql.com/doc/refman/5.0/en/creating-tables.html

Tietokantataulu pitää kirjaa lemmikkien nimistä, omistajista, lajista, sukupuolesta sekä syntymä- ja kuolinajoista.

Valitaan ensin tietokanta, johon taulut halutaan luoda. Ainoa vaihtoehto teillä on tietokanta, jonka nimi on sama kuin käyttäjätunnus.

Tietueen syöttö: INSERT INTO

Täytetään taulu seuraavilla tiedoilla:

name	owner	species	sex	birth	death
Fluffy	Harold	cat	f	1993-02-04	
Claws	Gwen	cat	m	1994-03-17	
Buffy	Harold	dog	f	1989-05-13	
Fang	Benny	dog	m	1990-08-27	
Bowser	Diane	dog	m	1979-08-31	1995-07-29
Chirpy	Gwen	bird	f	1998-09-11	
Whistler	Gwen	bird		1997-12-09	
Slim	Benny	snake	m	1996-04-29	

```
mysql> INSERT INTO pet VALUES('Fluffy','Harold','cat','f','1993-02-04',NULL);
```

Ja samalla periaatteella muut rivit. MySQL Tutorialissa kikkaillaan tiedot tauluun tekstitiedostosta. Ei lähdetä sitä nyt pohtimaan vaan syötetään käsin :)

Tarkistetaan lopuksi, mitä tauluun on syötetty.

name
Puffball Diane hamster f
Slim

Tietueen poistaminen: DELETE FROM

Tietueen tietojen muuttaminen: UPDATE

```
mysql> UPDATE pet SET birth = '1989-08-31' WHERE name = 'Bowser';
Query OK, 1 row affected (0.02 sec)
Rows matched: 1 Changed: 1 Warnings: 0
```

Tiedonhaku: SELECT

Katsotaan muutama esimerkki, miten taulusta voidaan hakea haluttuja tietoja käyttäen SELECT-lausetta. Käytössä on siis SQL-kyselykieli (Structured Query Language).

```
mysql> SELECT * FROM pet WHERE name = 'Bowser';
+----+
| name | owner | species | sex | birth | death
+----+
mysql> SELECT * FROM pet WHERE birth >= '1998-1-1';
+----+
| name | owner | species | sex | birth | death |
+----+
| Chirpy | Gwen | bird | f | 1998-09-11 | NULL |
mysql> SELECT * FROM pet WHERE species = 'snake' OR species = 'bird';
+----+
      | owner | species | sex | birth | death |
+----+
| Chirpy | Gwen | bird | f | 1998-09-11 | NULL | Whistler | Gwen | bird | NULL | 1997-12-09 | NULL
| Slim | Benny | snake | m | 1996-04-29 | NULL |
+----+
mysql> SELECT * FROM pet WHERE (species = 'cat' AND sex = 'm')
  -> OR (species = 'dog' AND sex = 'f');
     -+----+----
| name | owner | species | sex | birth | death |
 -----
| Claws | Gwen | cat | m | 1994-03-17 | NULL | Buffy | Harold | dog | f | 1989-05-13 | NULL |
+----+----+----+
mysql> SELECT name, birth FROM pet;
+----+
| name | birth
 ----+
| Fluffy | 1993-02-04
| Claws | 1994-03-17
| Buffy | 1989-05-13
| Fang | 1990-08-27
| Bowser | 1989-08-31
| Chirpy | 1998-09-11
| Whistler | 1997-12-09
| Slim | 1996-04-29
 -----+
mysql> SELECT owner FROM pet;
```

```
+----+
| owner |
| Harold |
| Gwen
| Harold |
| Benny
| Diane
| Gwen
| Gwen
| Benny |
DISTINCT-lauseen avulla ehdon täyttävä tieto tulostuu vain kerran:
mysql> SELECT DISTINCT owner FROM pet;
| owner |
+----+
| Harold |
Gwen
| Benny |
| Diane |
```

Lajittelu: ORDER BY

Lajitellaan syntymäajan mukaiseen kasvavaan järjestykseen. Alenevaan järjestykseen lajittelu saadaan lisäämällä määre DESC (engl. descending):

```
mysql> SELECT name, birth FROM pet ORDER BY birth;
+----+
| name | birth |
+----+
| Buffy | 1989-05-13 |
| Bowser | 1989-08-31 |
| Fang | 1990-08-27 |
| Fluffy | 1993-02-04 |
| Claws | 1994-03-17 |
| Slim | 1996-04-29 |
| Whistler | 1997-12-09 |
| Chirpy | 1998-09-11 |
mysql> SELECT name, birth FROM pet ORDER BY birth DESC;
| name | birth |
+----+
| Chirpy | 1998-09-11 |
| Whistler | 1997-12-09
| Slim | 1996-04-29 | Claws | 1994-03-17 |
```

```
| Fluffy | 1993-02-04 |
| Fang | 1990-08-27 |
| Bowser | 1989-08-31 |
| Buffy | 1989-05-13 |
+-----+
```

Päivämäärän avulla laskeminen: TIMESTAMPDIFF, YEAR(), MONTH(), ja DAYOFMONTH().MONTH()

Lasketaan lemmikkien ikä vuosina. CURDATE() on MySQL:n valmisfunktio, joka palauttaa tämän päivän päivämäärän:

```
mysql> SELECT CURDATE();
+-----+
| CURDATE() |
+-----+
| 2014-08-29 |
```

```
mysql> SELECT name, birth, CURDATE(), TIMESTAMPDIFF(YEAR, birth, CURDATE()) AS age
FROM pet;
+----+
       | birth
                 | CURDATE() | age |
+----+
| Fluffy | 1993-02-04 | 2014-08-29 | 21 |
| Claws | 1994-03-17 | 2014-08-29 |
                               20 I
| Buffy | 1989-05-13 | 2014-08-29 | 25 |
| Fang
       | 1990-08-27 | 2014-08-29 |
                               24 |
| Bowser | 1989-08-31 | 2014-08-29 |
                               24 |
| Chirpy | 1998-09-11 | 2014-08-29 |
                               15 I
| Whistler | 1997-12-09 | 2014-08-29 |
                               16 |
| Slim | 1996-04-29 | 2014-08-29 |
                               18 |
+----+
```

Edellisessä lauseessa on toinen uusi avainsana **AS**. Sen avulla voidaan luoda uusi kenttä tulostukseen (tässä age). Toisin sanoen funktio TIMESTAMPDIFF ottaa syötteekseen tiedon siitä, missä muodossa tulos lasketaan (tässä vuosina, YEAR), sitten päivämäärät joiden välinen erotus lasketaan (vuosina). Tulos tallenttuu uuteen väliaikaiseen kenttään age. Tietokannan rakenteeseen

sillä ei ole vaikutusta (pet-tauluun ei synny uutta age-kenttää).

Pari esimerkkiä, jossa edellinen lause on yhdistetty lajitteluun:

```
mysql> SELECT name, birth, CURDATE(), TIMESTAMPDIFF(YEAR, birth, CURDATE()) AS age
FROM pet ORDER BY name;
| Bowser | 1989-08-31 | 2014-08-29 | 24 | | | | | | | | |
| Buffy | 1989-05-13 | 2014-08-29 |
| Chirpy | 1998-09-11 | 2014-08-29 | 15 | Claws | 1994-03-17 | 2014-08-29 | 20 | Fang | 1990-08-27 | 2014-08-29 | 24 |
| Fluffy | 1993-02-04 | 2014-08-29 | | Slim | 1996-04-29 | 2014-08-29 |
                                     21 I
| Whistler | 1997-12-09 | 2014-08-29 | 16 |
+----+
mysql> SELECT name, birth, CURDATE(), TIMESTAMPDIFF(YEAR, birth, CURDATE()) AS age
FROM pet ORDER BY age;
+----+
| name | birth | CURDATE() | age |
+----+----+
| Chirpy | 1998-09-11 | 2014-08-29 |
| Whistler | 1997-12-09 | 2014-08-29 |
                                       16
| Claws | 1994-03-17 | 2014-08-29 |
| Fluffy | 1993-02-04 | 2014-08-29 |
                                       21
| Fang | 1990-08-27 | 2014-08-29 | 24
| Bowser | 1989-08-31 | 2014-08-29 | 24 | Buffy | 1989-05-13 | 2014-08-29 | 25 |
```

Funktio MONTH kaivaa päivämäärästä kuukauden kokonaislukuna:

Miten saataisiin selville, kenellä lemmikillä on syntymäpäivä ensi kuussa?

Haetaan MONTH-funktiolla CURDATE:sta tämän hetkinen kuukausi kokonaislukuna (tätä kirjoitettaessa 8). Asetetaan (SET) se oman itse määritellyn muuttujan (*user-defined variable*)

@kuu arvoksi. Muuttuja tunnistetaan @-merkillä.

SET @kuu=MONTH(CURDATE());

Tarkistetaan vielä, mikä muuttujan arvo on:

```
mysql> select @kuu;
+-----+
| @kuu |
+-----+
| 8 |
+-----+
```

Muuttujan arvoa voi käyttää seuraavassa SQL-lauseessa.

```
SELECT name, birth FROM pet WHERE MONTH(birth) = @kuu + 1;
```

Palataan muuttujiin tarkemmin myöhemmin kurssilla.

NULL-arvo ja sen testaaminen

NULL on tyhjä tieto. Se **ei ole numeroarvo 0**. Tässä esimerkissä niillä lemmikeillä, jotka ovat hengissä, ei ole kuolinaikaa. Seuraava lause etsii kuolleet lemmikit ja ilmoittaa niiden iän vuosina kuolinhetkellä.

mysql> SELECT name, birth, death, TIMESTAMPDIFF(YEAR,birth,death) AS age FROM
pet WHERE death IS NOT NULL ORDER BY age;

```
+-----+
| name | birth | death | age |
+-----+
| Bowser | 1989-08-31 | 1995-07-29 | 5 |
```

Kyselyssä on käytetty avainsanaa NOT NULL. Toisin sanoen tulostetaan niiden tietueiden tiedot, joissa kenttä death ei ole tyhjä (eli kuolinaika on olemassa).

Aggregate functions eli koontifunktiot

Tässä on lueteltu MySQL:n valmisfunktiot. Funktio ottaa syötteeksi parametreja ja palauttaa returnlauseella yhden arvon. Sitä voidaan käyttää SQL-lauseiden sisällä. Toinen samantyyppinen rakenne on aliohjelma (stored procedure), johon palataan myöhemmin. Valmisfunktioiden lisäksi on mahdollsita kirjoittaa omia funktioita.

Osoitteesta http://dev.mysql.com/doc/refman/5.0/en/group-by-functions.html

Name	Description
AVG()	Return the average value of the argument
BIT_AND()	Return bitwise and
BIT_OR()	Return bitwise or
BIT_XOR()	Return bitwise xor
COUNT (DISTINCT)	Return the count of a number of different values
COUNT()	Return a count of the number of rows returned
GROUP_CONCAT()	Return a concatenated string
MAX()	Return the maximum value
MIN()	Return the minimum value
STD()	Return the population standard deviation
STDDEV_POP()	Return the population standard deviation
STDDEV_SAMP()	Return the sample standard deviation
STDDEV()	Return the population standard deviation
SUM()	Return the sum
VAR_POP()	Return the population standard variance
VAR_SAMP()	Return the sample variance
VARIANCE()	Return the population standard variance

Ei tässä lähetä kaikkia käymään läpi. Muutama esimerkki.

COUNT laskee lukumääriä. AVG laskee keskiarvon numeerista tietotyyppiä olevasta sarakkeesta. COUNT (*) laskee kaikki tietueet (rivit).

```
mysql> SELECT COUNT(*) FROM employees;
+-----+
| COUNT(*) |
+-----+
| 300026 |
+-----+
```

COUNT (last name) laskee montako sukunimeä tietokannassa esiintyy kaikkiaan.

```
mysql> SELECT COUNT(last_name) FROM employees;
+-----+
| COUNT(last_name) |
+-----+
| 300026 |
```

Määre DISTINCT laskee kunkin sukunimen vain kerran.

```
mysql> SELECT COUNT(DISTINCT last_name) FROM employees;
+-----+
| COUNT(DISTINCT last_name) |
+-----+
| 1638 |
+-----+
```

Palkkojen keskiarvo:

```
mysql> SELECT AVG(salary) FROM salaries;
+-----+
| AVG(salary) |
+-----+
| 63810.7448 |
```

Luokittelu GROUP BY

GROUP BY-lauseella voidaan luokitella yleensä jonkin funktion (tässä COUNT (*)) tulostus halutulla tavalla. Esimerkiksi, jos halutaan tietää montako miestä tai naista employees-kannassa on:

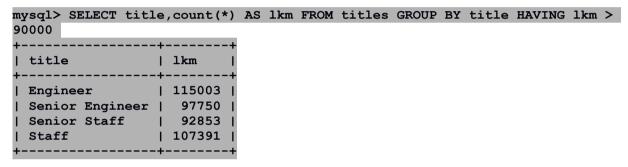
```
mysql> SELECT gender,count(*) FROM employees GROUP BY gender;
+----+
| gender | count(*) |
```

+	+	+
M		179975
F	- 1	120051
+	+	+

HAVING

Jos GROUP BY: llä tehdyn luokittelun tulosta joudutaan rajaamaan jollain ehdolla, käytetään HAVING-lausetta. Se on hyvin pitkälle sama asia kuin WHERE. Nyrkkisääntö on, että WHERE tulee ennen GROUP BY-ta ja HAVING GROUP BY:n jälkeen.

Tässä haetaan employees-kannasta sellaiset nimikkeet (title), joita on enemmän kuin 90 000 kappaletta.

Kannattaa huomata, että count-funktion tulos on talletettu AS-lauseella lkm-nimiseen muuttujaan. Sitä käytetään sitten myöhemmin HAVING-ehdon kanssa.

Merkkien ja merkkijonojen haku

Jokerimerkkinä toimii prosenttimerkki (%). Alaviivalla (_) haetaan mitä tahansa merkkiä niin monta kuin alaviivoja on. Kolmannessa esimerkissä on siis 5 alaviivaa peräkkäin, jolloin haetaan kaikki sellaiset osastot, joiden nimessä on 5 merkkiä (Sales).

```
mysql> SELECT * FROM departments WHERE dept_name LIKE "M%";
+-----+
| dept_no | dept_name |
+-----+
| d001 | Marketing |
+-----+
mysql> SELECT * FROM departments WHERE dept_name LIKE '%duct%';
+-----+
| dept_no | dept_name |
+-----+
| d004 | Production |
mysql> SELECT * FROM departments WHERE dept_name LIKE '___';
+-----+
| d004 | Production |
mysql> SELECT * FROM departments WHERE dept_name LIKE '___';
+-----+
| dept_no | dept_name |
+-----+
| dept_no | dept_name |
+------+
| d007 | Sales |
```